

Naslov članka/Article:

»Formativno spremljanje? Pa saj to že itak delamo!«

»Formative Assessment? But We're Already Doing That!«

Avtor/Author:

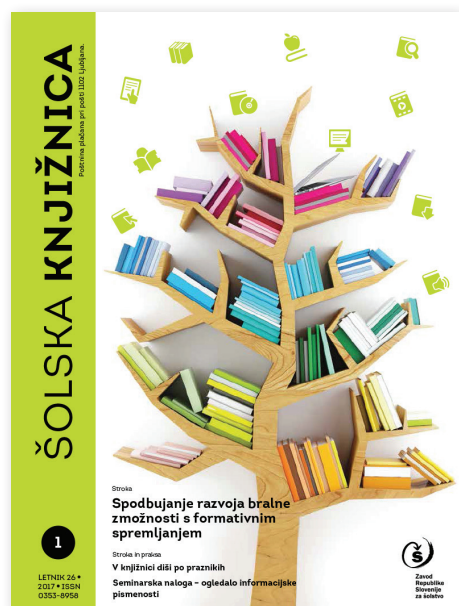
Lučka Palir Mavrič

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Šolska knjižnica št. 1/2017, letnik 26

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2017

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

»Formativno spremljanje? Pa saj to že itak delamo!«

»Formative Assessment? But We're Already Doing That!«

Lučka Palir Mavrič

Izvleček

V prispevku orišem teoretična izhodišča formativnega spremljanja. Predstavim, kako sem posamezne elemente vključila v učne ure in kako je to vplivalo na način dela in vključevanje učencev. Šolska knjižnica je predstavljena kot nosilka svojega poslanstva in podpornica kvalitetnega učno-vzgojnega procesa. Opisan je primer učne ure KIZ v 4. razredu s podrobno analizo elementov formativnega spremljanja. Dodajam svoje razmišljanje o pomenu drugačnega, netradicionalnega učenja in o vlogi učitelja kot usmerjevalca procesa ter o spremembah pojmovanja učenja in znanja.

Ključne besede:

šolska knjižnica, KIZ,
formativno spremljanje,
knjižnični red

UDK 027.8:37.091.26

Key words:

school library, library and
information knowledge,
formative assessment,
library rules

Abstract

This paper outlines the theoretical starting points of formative assessment. It presents how individual elements were incorporated into lessons, and how that affected the work method and the involvement of students. The school library is presented as the agent of its mission and as a supporter of a quality educational process. It describes an example of a library and information knowledge lesson in the 4th grade, with a detailed analysis of the elements of formative assessment. The author adds her thoughts on the importance of different, non-traditional learning, on the role of the teacher as the guide in the process, and on the changes to the concepts of learning and knowledge.

UVOD

Teorij znanja in učenja je mnogo. V okolju, kjer poteka učenje, se predvideva, da bodo učenci izgrajevali novo znanje in svoj smisel, pri tem pa se opirali na predznanje, ki ga že imajo, ter na nove informacije, ki so pred njimi. Učenci so aktivni in ne pasivni sprejemniki ali preprosti zapisovalci informacij, ki jim jih dajemo učitelji, starši, knjige in mediji. »Ta premik od pasivnega pogleda na učenje k bolj kognitivnim in konstruktivnim perspektivam poudarja, kaj učenci *vedo* (znanje) in *kako razmišljajo* (spoznavni procesi) o tem, kar vedo, medtem ko so aktivno vključeni v proces učenja, ki je zanje smiselno.« (Anderson, 2016, 59)

Vsakršno spreminjanje v strukturi in organizaciji izobraževanja hkrati postavlja tudi učitelja v drugačen položaj in mu nalaga drugačne zahteve in vloge.

V želji, da učenec postane del učnega procesa do te mere, da ga tudi aktivno soustvarja, pedagoška stroka odkriva nove in nove metode in modele, ki so med seboj toliko različni, kolikor je različen čas, v katerem nastajajo in kateremu so namenjeni. Vsakršno spreminjanje v strukturi in organizaciji izobraževanja hkrati postavlja tudi učitelja v drugačen položaj in mu nalaga drugačne zahteve in vloge.

Spremembe so gonilo napredka. V naglo spreminjajočem se času je nesmiselno pričakovati, da bomo učitelji v šoli svoje delo opravili enkratno in ga nato v nedogled ponavljali, pri tem pa želi doseči enake uspehe kot prvič.

Kot knjižničarka v osnovnošolski knjižnici imam možnost spoznavati učence in učitelje tudi zunaj razreda. V knjižnične prostore prihajajo z različnimi nameni: izposoditi si knjige, prelistati revije, se igrati družabno igro, dokončati šolsko delo, poklepetati s sošolci, sodelavci ali se preprosto umakniti od drugih v tihi kotiček. Knjižnica je prostor, kjer je možno početi vse to. Seveda je pogoj upoštevanje knjižničnih oz. šolskih pravil. Šolska knjižnica je namenjena vsem, ki so na šoli.

Knjižničarji imamo v svoji obveznosti določen obseg in vsebino bibliopedagoških ur v vsakem razredu. Dejstvo, da nekatere učence – uporabnike knjižnice – dobro poznamo, nam lahko zelo pomaga že pri načrtovanju učne ure KIZ.

Z vključitvijo formativnega spremljanja v svoje ure KIZ sem želela bolj sistematično pristopiti

k poučevanju, sploh, ker je knjižnično delo specifično in se razlikuje od »klasičnih« enopredmetnih učnih ur v razredu. Specifično je predvsem v tem, da ima po večini določen prostor (knjižnica), odprte možnosti medpredmetne povezave z vsemi učnimi predmeti, izvajalec je lahko bodisi knjižničar bodisi učitelj ali pa kar oba, vsebine niso same sebi namen, ampak so vedno v podporo drugim predmetom. Poudarjen je pomen informacijske pismenosti. Definicija ALA (American Library Association) iz leta 1989 pravi, da je informacijsko pismen posameznik ta, ki je zmožen prepoznati svojo potrebo po informaciji, poiskati informacijo, jo ovrednotiti in učinkovito uporabiti (Stopar et al., 2006, 3). Učenje ni omejeno na šolski prostor, temveč postaja »učenje za življenje«. Načela odprtega učenja (po Komljanc, 2009) opredeljujejo varno učenje kot osebna navodila za razvoj predznanja v smislu formativnega spremljanja, kooperativno učenje pa kot porazdeljeno sodelovanje v VIZ-procesu, ki vključuje načrtovanje potreb in usklajevanje s pričakovanji ter vrednotenje doseženega/naučenega – to je merjenje in primerjanje dosežkov.

Zanimiva se mi zdi izjava nekaterih učiteljev ob omembi formativnega spremljanja: »Formativno spremljanje? Pa saj to že itak delamo!« Da in ne. Menim, da ko enkrat prehodimo in »preigramo« vse elemente – strategije formativnega spremljanja in jih začnemo redno vključevati v učni proces, težko potegnemo črto, kdo je učitelj in kdo je učenec. Pouk preprosto postane drugačen. V pomenu podajanja formalnega znanja učitelj vsekakor ostane učitelj, v pomenu pridobivanja znanja v odprtem učnem okolju pa se poleg učenca z znanjem, informacijami, podatki in spretnostmi opremlja tudi učitelj. Z vsem pridobljenim lahko vpliva na lasten pedagoški proces, da ta postaja boljši in kakovostnejši, predvsem pa v koraku s stalno spreminjajočimi se okoliščinami. V vseh okoliščinah se učitelj mora približati učencu do te mere, da prek njega stopa v stik z zunanji spremembami, spremembami sveta, v katerem mladi odraščajo.

»Smo to, kar večkrat počnemo. Odličnost torej ni dejanje, temveč navada.« Aristotel

NASTANEK URE

Načrt bibliopedagoških ur je narejen že ob začetku šolskega leta. Večina ur je vsebinsko opredeljena. V 4. razredu sva se z učiteljico dogovorili, da izvedeva prvo uro KIZ oktobra. Dogovorili sva se o temi, ciljih, ki sva jih želeli uresničiti, ter skupaj načrtovali potek ure. Sama sem v pripravo vključila elemente formativnega spremljanja. To se mi je zdelo smiselno, ker je razred med najštevilčnejšimi na šoli in ker je izjemno heterogen glede na raven znanja in sposobnosti učencev.

Ura je bila izvedena v obliki medpredmetne ure povezave knjižnično informacijskega znanja in slovenščine.

KIZ

Učna enota: PRAVILA V KNJIŽNICI IN LITERATURA ZA BRALNO ZNAČKO

Cilji

Učenci:

- se ravna po pravilih obnašanja v šolski knjižnici,
- poznajo namen določenih koticov v knjižničnem prostoru,
- vedo, kje se nahaja leposlovno gradivo za različne starostne stopnje,
- obnovijo postopek iskanja, izposoje, vračanja knjižničnega gradiva,
- doživljajo knjigo kot motivacijsko sredstvo za različne dejavnosti,
- razvijajo samostojnost in čut za pomoč sošolcem.

Vsebine: knjižnični red, postavitev gradiva, priporočilni seznam

Pričakovani dosežki:

Učenci:

- usvojijo knjižnični prostor in njegovo ureditev, ga dojemajo kot demokratični prostor, kjer se ravnamo po določenih pravilih,
- uporabljajo osnovne storitve v knjižnici ter knjižnično gradivo v skladu s svojim interesom in zmožnostmi,
- najdejo gradivo v prostem pristopu,
- sodelujejo v različnih oblikah aktivnosti za razvijanje branja in bralne kulture.

Razred: 4.

Trajanje: 1 ura

V vseh okoliščinah se učitelj mora približati učencu do te mere, da prek njega stopa v stik z zunanjimi spremembami, spremembami sveta, v katerem mladi odraščajo.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

Predmet: slovenščina

Vsebina/tema: Mladinska literatura za bralno značko

ELEMENTI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA

Posamezni elementi formativnega spremljanja niso ločeni med sabo, prej so soodvisni. Eden vodi k drugemu. Pri načrtovanju sem se osredotočila na več elementov/strategij:

na *ugotavljanje predznanja, povratno informacijo, načrtovanje učnih ciljev in kriterijev uspešnosti* in na *(samo)vrednotenje*. Vse te elemente sem umestila v učno pripravo in z učiteljico sva jih izvedli med učno uro.

Ugotavljanje predznanja sem vpeljala že v uvodnem delu ure z metodo pogovora. Učenci so našli koticke, ki jih poznajo v knjižnici, in povedali, čemu služijo. Našli in obnovili so pravila obnašanja. Kaj smejo in česa ne smejo početi v knjižnici, so napisali na liste (*priloga 1*), kar je za naju z učiteljico pomenilo *povratno informacijo* o tem, kaj so si zapomnili iz ur knjižnične vzgoje prvega VIO.

Slika 1: Razlaga navodil

Spregovorili smo tudi o postavitvi gradiva za starostno stopnjo P. Lokacija teh knjig je učencem po večini dobro znana, nekateri znajo zeleno knjigo poiskati samostojno brez pomoči knjižničarke. V tem delu ure smo le obnovili pravila, po katerih so knjige zložene na policah (starost otrok, priimek avtorja ipd.). Učenci so se s pomočjo žreba razdelili v skupine štirih barv. V nadaljevanju smo povedali, kaj bodo iskali in kdaj bodo pri najdbi uspešni – *načrtovanje učnih ciljev in kriterijev*

PRILOGA 1

URA V KNJIŽNICI

Knjižnica je šolski prostor, kjer lahko:

V knjižnici ne smemo:

V knjižnici mi je všeč

uspešnosti. Ustno so predstavili kriterije v smislu »Uspešen bom takrat, ko bom našel pravo knjigo s seznama«, »Knjigo bom tiho položil na izposojevalni pult«, »Pri iskanju se bom potrudil sam in preostalih ne bom motil pri iskanju«. Določili sva vrstni red iskanja za skupine. Navodila je bilo treba tudi prilagoditi, da so jih razumeli vsi otroci, saj sta v razredu tudi učenec z okvaro sluha in učenec z motnjo pozornosti. Tema dvema je učiteljica zagotovila individualna navodila. Če bi iskal ves razred hkrati, bi bila prevelika gneča. Učenci so iskali samostojno in bili pri tem večinoma hitri in uspešni. Učiteljica je beležila pravilno najdene

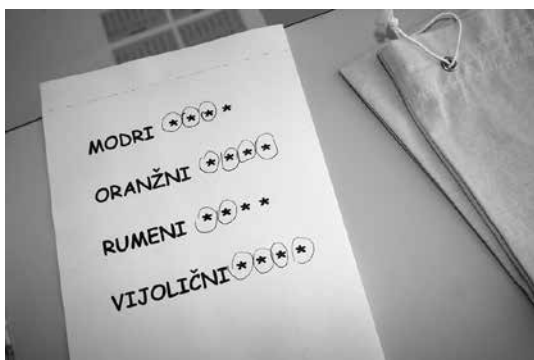
Slika 2: Dokazi o učenju

knjige. Učencem je bila povratna informacija o uspešnosti njihove skupine že sam pogled na obkrožene zvezdice na listu. Z učiteljico sva tako hkrati pridobili tudi *dokaze o učenju* (slika 2).

Obenem so učenci že izvajali spontano primerjanje in vrednotenje uspešnosti sošolcev. Vsak je imel možnost povedati, kaj je opazil, ko je pri iskanju spremljal člane drugih skupin. Izpostavljali so sošolce, ki jim iskanje ni povzročalo večjih težav. V zaključnem delu ure so povedali, kako so se počutili ob lastnem iskanju, ali jim je šlo tekoče, so potrebovali namig ali pomoč, ali so prepoznali knjige s seznama, so morda že katero brali in katera bi jim bila po njihovem mnenju všeč in si jo želijo prebrati. Vodeni pogovor je vodil v spontan pogovor, učence je zelo motiviralo za branje in vsi so si izposodili knjige za branje doma. Za evalvacijo knjižničnega dela so pisno odgovorili na vprašanje, kaj jim je v knjižnici všeč. Tako sem pridobila *povratne informacije* (priloga 2), ki mi bodo pomagale pri nadaljnjem delu in načrtovanju dejavnosti za uporabnike knjižnice, da bodo te ostale zanimive in jih bodo učenci radi izvajali.

Slika 3: Povratna informacija učitelju

Slika 4: Povratna informacija učencu

PRIČAKOVANI DOSEŽKI

Pričakovani dosežki so bili zastavljeni realno. Učenci hitro usvojijo knjižnični prostor in njegovo ureditev, tudi če se vmes kaj spremeni, odstrani ali obnovi, je zanje sprememba dobrodošla in se nanjo navadijo. Čitalniški del in knjižne police so za njih dostopen prostor, ki ga obvladujejo glede na svoje potrebe in interese. Vsi vedo, da se je treba vesti primerno in da bodo ob neprimernem obnašanju odstranjeni iz knjižnice, da v teh prostorih poleg šolskih obstajajo tudi knjižnična pravila.

Za sodelovanje v različnih oblikah aktivnosti za razvijanje branja in bralne kulture se učenci in drugi uporabniki odločajo samostojno. Radi pregledajo stojala z novostmi in aktualno ponudbo ali si izberejo knjigo, predpisano za Cankarjevo tekmovanje, domače branje, bralno značko ali branje v medgeneracijskem šolskem projektu Berimo skupaj.

DIDAKTIČNI PRISTOPI

V učni uri so bile uporabljene učne oblike frontalnega dela, individualnega dela, dela v

parih, skupinskega in skupnega dela ter sodelovalnega učenja.

Učne metode so bile pogovor, razlaga, pripovedovanje, delo z besedilom, interpretativno branje, demonstracija in praktično delo.

POTEK UČNEGA PROCESA

Proces je potekal v treh osnovnih etapah, od uvodnega h glavnemu delu in do zaključnega dela. Dejavnost učiteljev in učencev je bila popestrjena z različnim učnim gradivom in pripomočki. Pri priklicu znanih podatkov in aktiviranju predznanja so učenci uporabljali razpoložljivo knjižno in neknjižno gradivo, ki ga nudi knjižnica. Učni listi so bili namenjeni oblikovanju zapiskov vsakega učenca in v zadnjem delu tudi povratni informaciji knjižničarki. Potek učne ure je učencem ponudil raznolike dejavnosti (žreb, iskanje, razvrščanje, vključevanje v pogovor, prebiranje knjig, delo v parih in skupinah), v katerih je vsak našel nekaj zase. Radi so sodelovali v dajanju povratnih informacij o svojem iskanju in povedali vtise o obiskovanju knjižnice. Ugotavljam, da knjižnico radi obiskujejo, za vračanje in izposajo gradiva največkrat prihajajo pred poukom. Želijo si še več ur pouka v knjižnici.

VREDNOTENJE IZVEDENE URE

Evalvacijo učne ure sva z učiteljico 4. razreda opravili po izvedeni uri. Strinjali sva se, da bi bili namesto ene lahko izvedeni dve uri. Ob tem bi lahko spregovorili tudi o opisih vsebin posameznih knjig z bralnih seznamov in zbrali predloge učencev za nakup knjig po njihovih željah.

POTREBNI POGOJI ZA IZVEDBO URE, ZAZNANI PROBLEMI IN PREDLOG IZBOLJŠAV

V knjižnici lahko zagotovimo omejeno število čitalniških sedežev. Za oddelke, ki štejejo več kot 12 učencev, je treba prinesiti dodatne stole. Prav tako se lahko v posameznem kotičku hkrati nahajajo 3 do 4 učenci, izjema je čitalniški kavč. V prostoru ni platna ali table, to rešujemo s premično magnetno tablo, na

PRILOGA 2: Ura v knjižnici

POVRATNA INFORMACIJA UČITELJU

V knjižnici mi je všeč:

- Kavč, knjige, slikanice, knjižničarke, slike, plakati, sestavljanke in revije
- Brati v knjižnici, gledati revije.
- Zato ker je tiho in lahko beremo, si sposodim knjige, in ker se lahko srečam s prijateljicami, grem na računalnik in zato ker je učiteljica Lučka zelo prijazna.
- Knjige, sestavljanke, revije, izdelovanje, raziskovanje, srečam prijatelje.
- Ker je veliko knjig in se lahko sprostim.
- Ker lahko berem knjige, si jih sposodim in se družim.
- Ker lahko igramo igrice.
- Da lahko berem, sem na računalniku, da se sprostim.
- V knjižnici mi je všeč, ker si lahko sposodim knjige, berem in iščem podatke.
- Da si sposojamo knjige in beremo.
- Knjiga rekordov 2015, 2016 in 2017
- Da lahko beremo. Da se učimo.
- Ker si lahko izposodimo knjige, ker lahko beremo, ker najdem prijatelje.
- Tudi knjigo prinesem domov in jo berem.
- Prijatelji
- Da so knjige zelo zanimive, knjige, ki so mi najbolj všeč, si izposodim.

Učni proces ni vnaprej pripravljen mehanizem, skozi katerega učitelj uveljavlja svojo nadvlado znanja, učni proces je uokvirjena, a znotraj vsebinsko živa oblika pretoka informacij, idej, spretnosti, komunikacijskih veščin, atributov in argumentov.

katero pišemo in pritrjujemo aplikacije, slike, plakate in izdelke učencev. Razstavna tabla je pred vhodom v knjižnico, v knjižnici imamo mrežne panoje za razstavljanje knjig. Panoji služijo tudi za pregrajevanje prostora, če je to potrebno. Učencem so na voljo tudi manjši stolčki, pručke in blazine, ki jih lahko odnesejo med police, na njih sedijo ali nanje stopijo, da dosežejo zgornje police. Stojala s periodičnim tiskom so postavljena pregledno in revije redno izločamo in ažuriramo. V knjižnici si želimo predvajalnik glasbe s slušalkami.

SKLEP

Z vključevanjem formativnega spremljanja bom nadaljevala, saj se želim v tem še bolj izpopolniti. Učenci imajo od tega veliko prednosti. Kot prednost vidim čas, ki se lahko nameni posamezniku, da sam odkriva in išče odgovore na zastavljena vprašanja. Pomembna je tudi možnost, če ne že kar dolžnost učenca, da ubesedi, kako se uči, pri čem je bil po lastnem mnenju uspešen in pri čem ima še težave ter kako jih bo skušal odpraviti. Naloga učitelja je,

da učencem neprestano ozavešča namen učenja, jih spominja, v katero smer mora iti proces in kako lahko uporabijo sredstva in vire, ki jim pomagajo pri usvajanju ciljev. Tako učenec kot učitelj se samovrednotita že med procesom (Uspešen sem/bom, ko ...). Predvsem pa je treba težiti k čim večji vključenosti učencev s poudarkom na njihovih močnih področjih, da postanejo aktivni udeleženci učnega procesa. Učni proces ni vnaprej pripravljen mehanizem, skozi katerega učitelj uveljavlja svojo nadvlado znanja, učni proces je uokvirjena, a znotraj vsebinsko živa oblika pretoka informacij, idej, spretnosti, komunikacijskih veščin, atributov in argumentov. Zadovoljna sem, da se ideja o vpeljevanju formativnega načina spremljanja in preverjanja znanja širi med učitelje. Ko so nam to strategijo prvič predstavili na študijskem srečanju, sem med kolegi zaznala zadržan odnos, pri redkih celo odpor nad vpeljevanjem nečesa novega. Ob upoštevanju narave našega dela, ki pri več šolskih knjižničarjih poleg knjižnične obveznosti zajema tudi redno delo v razredu, v oddelkih podaljša-

nega bivanja, varstva in izvajanje ur dodatne strokovne pomoči ter še česa, je odpor celo logičen. A če gledamo dolgoročno, si želimo, da bi se kakovost učenja in znanja v šolah izboljšala. In s to mislijo je lažje sprejeti začetni napor, ki ga je treba vložiti v spoznavanje in urjenje nove oblike dela. Poučevati in učiti se rutinsko, je sicer znano in varno, a sčasoma postane nezanimivo, kar povzroči slabše ali krhko znanje. Učitelj, ki je strokovnjak na svojem področju, je vedno v koraku z novostmi in spremembami. Kako naj bi poučeval o nečem, o čemer se ni najprej sam poučil? Tudi do učne snovi mora učitelj zavzeti kritičen odnos, predvideti, kako bo naučeno prišlo prav učencem. Učenje kot proces dokazano krepi tudi komunikacijske spretnosti med učenci. Veščine dobre in kulturne komunikacije vodijo

v generiranje idej vsakega posameznika, torej v ustvarjanje okolja, v katerem je razumljen in sprejet in v katerem si upa predstaviti svoje zamisli in o mnenju povprašati druge člane. V takšnem stanju vsak lažje in boljše razmišlja, saj se od njega pričakuje, da je aktiven v oblikovanju socialnega okolja – učeče se skupine, ki ji neznanje ni breme, ampak izziv.

Menim, da so socialne veščine in iskanje primernih načinov sobivanja in kulturnega dialoga nujni za obstoj vsakega posameznika, tudi ko formalno izstopi iz izobraževalnega sistema. Vzgojna komponenta ni zanemarljiva, saj je sestavina za oblikovanje vrednot in stališč vsakega od nas skozi vse življenje. Narobe bi bilo vleči ločnice med takšnim in drugačnim učenjem – vsako učenje je vseživljenjsko učenje, torej učenje za življenje. ●

Viri

Anderson, Lorin W. et al. (2016). *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja: revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Gradiva_ESS/ACS_Izobrazevanje/ACSizobrazevanje_13Vpliv.pdf. Pridobljeno decembra 2016 s <http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli>.

Holcar Brunauer, A. et al. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Knaflič, L. et al. (2009). *Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Komljanc, N. (2009). *Inovativno odprto učno okolje* (e-knjiga). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Komljanc, N. (2016) *Inovativno odprto učno okolje*. Pridobljeno decembra 2016 s http://www.zrss.si/pdf/191213112947_natalija_komljanc_odprto_ucno_okolje_crensovci.pdf.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS. misli-verzi-citati-izreki-aristotel_clanek_1360.html. Pridobljeno decembra 2016 z www.mavrica.net.

Pečjak, S., Gradišar, A. (2012). *Bralne učne strategije*. 2., razširjena in dopolnjena izdaja. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Stopar, K., Kotar, M., Pejova, Z., Bartol, T., Novljan, S. (2006). *Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji*. Pridobljeno 20. 11. 2016 z arhiv.acs.si/dokumenti/Informacijska_pismenost_na_univerzi_izhodišca.pdf.

Šolska knjižnica (2016). Letn. 25. Št. 1-2 (88/89). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

LUČKA PALIR MAVRIČ, prof. razrednega pouka in knjižničarka na OŠ Lesično
Naslov: Osnovna šola Lesično, Lesično 5b, 3261 Lesično
E-naslov: emanuelaster@gmail.com

PRILOGA 3: Učna priprava na vzgojno-izobraževalno delo

Učna priprava

BIBLIOPEDAGOŠKE URE

Šolsko leto: 2016/2017

Datum: 6. 10. 2016	Razred: 4.	Medpredmetne povezave: SLJ, KIZ	Zaporedna št. ure: 1	Učiteljica: Nives Kostevc Arzenšek
Učna enota: PRAVILA V KNJIŽNICI IN LITERATURA ZA BRALNO ZNAČKO			Knjižničarka: LUČKA PALIR MAVRIČ	
UČNE OBLIKE: individualno delo, delo v parih, skupinsko delo, skupno delo, frontalno delo				
UČNE METODE: pogovor, razlaga, pripovedovanje, delo z besedilom, interpretativno branje, demonstracija, praktično delo				
ELEMENTI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA: <i>Ugotavljanje predznanja, povratna informacija, načrtovanje učnih ciljev in kriterijev uspešnosti, (samo)urednotenje</i>				
PRIPOMOČKI IN DIDAKTIČNO GRADIVO: učni načrt KIZ, knjiga Nebesno gledališče, učni list, škarje, vrečka iz blaga, barvni listki, skupni list, knjige za BZ iz priporočilnega seznama.				
CILJI Učenci: - se ravnaajo po pravilih obnašanja v šolski knjižnici, - poznajo namen določenih koticov v knjižničnem prostoru, - vedo, kje se nahaja leposlovno gradivo za različne starostne stopnje, - obnovijo postopek iskanja, izposoje, vračanja knjižničnega gradiva, - doživljajo knjigo kot motivacijski sredstvo za različne dejavnosti, - razvijajo samostojnost in čut za pomoč sošolcem.				
VSEBINE: <i>knjižnični red, postavitev gradiva, priporočilni seznam</i>				
PRIČAKOVANI DOSEŽKI Učenci: - Usvojijo knjižnični prostor in njegovo ureditev, ga dojemajo kot demokratični prostor, kjer se ravnamo po določenih pravilih, - uporabljajo osnovne storitve v knjižnici ter knjižnično gradivo v skladu s svojim interesom in zmožnostmi, - najdejo gradivo v prostem pristopu, - sodelujejo v različnih oblikah aktivnosti za razvijanje branja in bralne kulture.				

ETAPA	DEJAVNOST KNJIŽNIČARJA/ UČITELJA	DEJAVNOST UČENCEV	PRIPOMOČKI
U V O D (5')	Učence povabim, da sedejo za mize. Motivacija: branje odlomka iz knjige B. A. Novaka Nebesno gledališče	Vstopijo v knjižnico, sedejo. Ugotovijo, da je knjiga tudi v izboru za letošnje Cankarjevo tekmovanje in kje bi jo našli v knjižnici.	Knjiga Stojalo z izbranimi knjigami

<p>G L A V N I D E L (30')</p>	<p>Pozovem učence k razmišljanju o različnih koticčkih v knjižnici. (UGOTAVLJANJE PREDZNAVANJA)</p> <p>Spodbujam jih k ubesedovanju namena koticčkov v knjižnici.</p> <p>Ali veste, kaj smemo in česa ne smemo početi v knjižnici? (UGOTAVLJANJE PREDZNAVANJA)</p> <p>Vodim pogovor o postavitvi gradiva.</p> <p>Navodila za žrebanje skupin.</p> <p>Učencem naročim, da bodo iskali knjigo po naslovu, ki so ga izžrebali. Učiteljica bo posamezne člane skupin spremljala pri iskanju in označila na skupnem listu, komu je uspelo hitro najti pravo knjigo. (NAČRTOVANJE UČNIH CILJEV IN KRITERIJEV USPEŠNOSTI)</p> <p>Ko se zvrstijo vsi učenci, pregledamo knjige, ki so jih dali na kup. Vse so s priporočilnega seznama za bralno značko v 4. razredu.</p>	<p>Opazujejo, naštejejo in pokažejo koticčke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - knjižni del s policami - čitalnica - računalniški koticček - izposojevalni pult - tuja literatura - multimedjski koticček - učni koticček - okrogla miza - razstavni pano ... <p>Povedo, kje se najraje zadržujejo ob obisku knjižnice in kaj tam počnejo.</p> <p>Preberejo navodilo. Vsak na svoj list zapiše po 4 pravila. Napišejo, kaj jim je v knjižnici všeč. Ta del lista oddajo. (POVRATNA INFORMACIJA UČITELJU)</p> <p>Obnovijo znanje o lokaciji leposlovne literature glede na starostno stopnjo.</p> <p>Učenci iz vrečke izžrebajo listek določene barve, na katerem je priimek avtorja in naslov knjige. Glede na barvo listka se razvrstijo po skupinah: modri, oranžni, rumeni, vijolični. Skupine imajo po 4 člane.</p> <p>Razmišljajo, kje iskati. Izjemi pri postavitvi sta ekološke slikanice in ljudsko slovstvo – s pomočjo sošolcev najdejo pravo mesto. Pravila iskanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naenkrat išče ena skupina. - Vsak išče samostojno. - Vsi člani morajo najti pravo knjigo, če je knjig več, izberejo eno. - Najdeno knjigo odložijo na pult. - Skupine si sledijo po abecednem redu barve skupine. - Skušajo biti hitri in ne motijo preostalih. <p>Učenci povedo, kako jim je šlo iskanje, kdo je bil v skupini najhitrejši, ali katero od knjig poznajo ali so jih že brali, jo imajo doma ... (POVRATNA INFORMACIJA; VREDNOTENJE)</p>	<p>Učni listi (priloga)</p> <p>Škarje</p> <p>Priporočilni seznam</p> <p>Vrečka, barvni listki</p> <p>Zbirni list</p> <p><i>*Prilagajanje navodil učencem s posebnimi potrebami.</i></p>
<p>Z A K L J. (10')</p>	<p>Učencem predstavim knjige, ki jih bodo brali pri projektu <i>Berimo skupaj</i>.</p> <p>Učiteljica se pogovori z njimi glede branja za bralno značko in za domače branje.</p>	<p>Sodelujejo v pogovoru, prelistajo knjige, si jih izposodijo.</p>	<p>Knjige</p>